

С. М. Гершензон

Агол Ізраїль Йосипович

АГОЛ Ізраїль Йосипович (08(20). 11. 1891, м. Бобруйськ, Білорусія – розстріляний 13. 06. 1938) – генетик. Академік АН УРСР (1934). Закін. мед. факультет Моск. університету (1923), Моск. інститут червоної професури (1927). Працював у Моск. зоотех. інституті (1926) у лаб. генетики під керівництвом проф. *О. Серебровського*, де брав участь у експерим. роботі над вивченням мутацій у плодової мушки дрозофіли, спричинених впливом рентгенів. променів. Автор публікацій з критики неовіталізму й неоламаркізму (1926, 1927). Від 1928 А. – директор Моск. біол. інституту, де створив відділ генетики (1928– 32). 1932 переїхав в Україну. Від 1932 – у Всеукр. асоціації марксистсько-ленін. н.-д. інститутів, її віце-президент (1933– 34). Як рокфеллерівський стипендіат удосконалювався в генет. лаб. проф. Г. Меллера у Техаському університеті США (1930–31). 1934–36 працював ученим секретарем Президії АН УРСР, в ті ж роки був завідувач відділу генетики Інституту зоології АН УРСР, у якому керував експерим. дослідж. з мутагенезу. Осн. наук. праці стосуються генетики і філос. питань природознавства. Досліджував генет. зміни у комах (на прикладі дрозофіли) і мікроорганізмів під впливом рентгенів. променів. Вивчав домінантність у процесі генет. змін. Один із авторів теорії «ступінчастого» алеломорфізму – про можливість дроблення генів на т. зв. субодиниці, здатні до поодинокі або суміс. участі в мутац. процесі. Був засновником ж. «Успехи современной биологии» (1931). Автор автобіогр. повісті «Хочу жить» (Москва, 1936). Праці А. видавались англ. та нім. мовами. 27 липня 1936 А. заарешт. за звинуваченням у троцькізмі, а 8 березня 1937 присудж. до розстрілу. Реабіліт. 25 травня 1957.

Основні праці

Витализм и марксизм. 3-е изд. Москва, 1932; Походження тварин і людини. К., 1934.

Рекомендована література

1. Колчинский Э. И. В поисках советского «союза» философии и биологии. С.-Петербург, 1999;
2. Бабий Т. П., Коханова Л. Л., Костюк Г. Г., Задорожный А. Г., Матвеев С. А., Погребняк Л. П., Теплицкая Е. В., Труханов В. А. Биологи: Биографический справочник. К., 1984.

Бібліографічний опис:

Агол Ізраїль Йосипович / С. М. Гершензон // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42551>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).